

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.04.1969, sp. zn. 2 Cz 15/69, ECLI:CZ:NS:1969:2.CZ.15.1969.1

Číslo: 20/1970

Právní věta: Ak bola niekoľkým dlžníkom uložená voči veriteľovi povinnosť k deliteľnému plneniu beztoho, že by bolo vyslovené, koľko je ktorý z nich povinný zaplatiť, treba pre účely konania o výkon rozhodnutia z ustanovení § 74 ods. 2, § 75 ods. 1 o. z. per analogiam dovodiť, že dlžníci sú povinní plniť veriteľovi rovnakým dielom.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.04.1969

Spisová značka: 2 Cz 15/69

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Výkon rozhodnutí, Zánik práv a povinností

Předpisy: 99/1963 Sb. § 251 40/1964 Sb. § 74

§ 438

§ 75

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava-mesto zo 16. 11. 1966, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 11. 1. 1967, bola žalovaným P. I. a L. M. uložená povinnosť voči žalobcovi L. K. „zaplatiť 22 505,- Kčs... a počínajúc od 1. 11. 1966 mesačne 200,- Kčs, vždy do 10. dňa v mesiaci, a na trovách konania 2180,- Kčs do 3 dní od právoplatnosti rozsudku“.

Návrhom podaným dňa 24. 5. 1967 domáhal sa na podklade citovaného výroku právoplatného rozsudku oprávnený L. K. nariadenia výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy povinného P. I. na vymáhanie celej prisúdenej sumy 22 505,- Kčs, ako aj opätujúceho sa plnenia 200,- Kčs mesačne počínajúc od 1. 11. 1966 a celej úhrady trov konania sumou 2180,- Kčs.

Okresný súd Bratislava-mesto nariadil uznesením z 31. 5. 1967 výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy povinného P. I.

Najvyšší súd rozhodol o sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu, že uznesením okresného súdu bol porušený zákon vo výroku, ktorým bol nariadený výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy povinného pre sumu presahujúcu 11 252,50 Kčs na istine, pre sumu presahujúcu 100,- Kčs na opätujúcom sa plnení od 1. 11. 1966, pre sumu presahujúcu 1090,- Kčs na trovách

konania a pre trovy konania o výkon rozhodnutia 227,- Kčs, a v uvedenom rozsahu toto uznesenie zrušil.

Z odôvodnenia:

Podľa ustanovenia § 251 o. s. p. môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, ak nesplní povinný dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie. Na taký návrh oprávneného potom súd po doložení rovnopisu rozhodnutia, opatreného potvrdením o jeho vykonateľnosti, výkon rozhodnutia nariadi (§ 261 ods. 1 a 2 o. s. p.).

V danom prípade bol podaný návrh na výkon právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým bola riešená povinnosť k náhrade škody. Z obsahu rozhodnutia, ktoré malo byť vykonané, vyplývalo však, že súd výrokom rozsudku nestanovil výslovne, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. Aj z odôvodnenia rozhodnutia plynie, že súd nepostupoval podľa ustanovenia § 438 ods. 2 o. z. Nebola teda právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava-mesto zo 16. 11. 1966 vyslovená platobná povinnosť žalovaných voči žalobcovi spoločne a nerozdielne, nebolo však - a to je nedostatok v titule pre výkon rozhodnutia - ani vyslovené, koľko je ktorý zo žalovaných povinný žalobcovi zaplatiť (§ 438 ods. 1 o. z.).

Občiansky zákonník platný od 1. 4. 1964 nevychádza - na rozdiel od ustanovení skôr platných (§ 239 o. z. z roku 1950) - zo zásady, že pri plnení, ku ktorému je zviazané viac dlžníkov, sú všetci zviazaní rukou spoločnou a nerozdielnou. Je teda solidárnosť záväzku v platnom občianskom práve výnimkou zo zásady deliteľnosti záväzku, ako je napr. výslovne stanovené u spoločnej zodpovednosti za škodu v § 438 o. z. Tam, kde nie je právnym predpisom stanovené alebo účastníkmi dohodnuté, že dlžníci sú povinní plniť spoločne a nerozdielne, nejde (§ 74 ods. 1 o. z.) o záväzok solidárny, ale o záväzok deliteľný.

Občiansky zákonník upravuje síce v § 75 ods. 1 vzťah niekoľkých veriteľov k tomu istému dlžníkovi pre prípad, že ide o záväzok deliteľný a že nie je inej dohody, tak, že dlžník je oprávnený plniť každému z veriteľov rovnaký diel. Nemá však výslovné ustanovenie, ktoré by všeobecne upravovalo vzťah niekoľkých dlžníkov k tomu istému veriteľovi pre prípad, že by išlo o záväzok deliteľný a že by diely jednotlivých dlžníkov neboli stanovené ani dohodnuté. V § 74 ods. 1 o. z. upravuje vzťah medzi veriteľom a niekoľkými dlžníkmi len pre prípad, že je stanovené alebo dohodnuté, že majú plniť spoločne a nerozdielne, v § 74 ods. 2 len uvádza, že podiely na dlhu všetkých dlžníkov sú vo vzájomnom pomere rovnaké, pokiaľ nie je stanovené alebo dohodnuté inak.

V rozsudku, ktorého výkon bol nariadený, bolo uložené dvom žalovaným, aby zaplatili žalobcovi sumu 22 505,- Kčs a 200,- Kčs mesačne, pri čom nebolo stanovené, že sú povinní platiť spoločne a nerozdielne. Je teda nutné dovodiť, že žiadny zo žalovaných nie je povinný žalobcovi zaplatiť celú sumu, takže žalobca nemohol navrhnúť (§ 251 o. s. p.) a okresný súd nemohol - ako sa stalo - nariadiť výkon tohto rozhodnutia proti jednému zo žalovaných pre celú prisúdenú sumu.

V tomto rozsudku však nebolo (§ 438 ods. 1 o. z.) vyslovené, v akom rozsahu obidvaja žalovaní, ktorí škodu spôsobili, za ňu zodpovedajú. Bola im teda uložená voči žalobcovi povinnosť k deliteľnému plneniu beztoho, že by bolo vyslovené, koľko je ktorý z nich povinný zaplatiť. Ide o deliteľný záväzok, pri ktorom nebola výška dielov jednotlivých dlžníkov voči tomu istému veriteľovi stanovená, a teda o občianskoprávny vzťah, ktorý nie je v našom platnom občianskom práve upravený.

Preto je nutné použiť ustanovenia, ktoré upravujú občianskoprávne vzťahy jemu najbližšie, teda vyjsť z ustanovení § 74 ods. 2, § 75 ods. 1 o. z., z ktorých je treba pre účely konania o výkon rozhodnutia per analogiam dovodiť, že dlžníci sú povinní plniť veriteľovi rovnakým dielom. Mohol preto oprávnený navrhnúť výkon rozhodnutia proti každému z dlžníkov len čo do sumy tomuto dielu

zodpovedajúcej a len v tomto rozsahu mohol byť nariadený súdny výkon rozhodnutia.

Pokiaľ teda okresný súd, vychádzajúc z iného právneho názoru, nariadil výkon rozhodnutia na vymáhanie celého nároku oprávneným uplatneného, porušil zákon v ustanoveniach § 251, 261 ods. 1 a 2 o. s. p. s prihliadnutím (per analogiam) k ustanoveniam § 74 ods. 2, § 75 ods. 1 o. z.